

Vänsterpress om Chile – november 2019

Chile skakas av den största folkliga revolten i landets historia. Det omfattande polisvåldet har lett till mängder av skadade och åtskilliga dödsoffer, men det har inte fått stopp på protesterna mot presidenten och den chilenska regeringens politik. Inte heller har försöket att dämpa revolten genom att utlova reformer fått avsedd effekt. Missnöjet är för djupt. Kampen fortsätter. Och nu har också marken börjat ska under marken på Bolsonaro i Brasilien.

Se även:

[Vänsterpress om Chile – oktober 2019](#)

Martin Fahlgren 29/11 2019

Innehåll

Offensiv	1
<i>Folket ser igenom Piñeras försök att dämpa masskampen</i>	<i>1</i>
Proletären.....	2
<i>”Repressionen hela tiden allt råare”</i>	<i>2</i>
Revolution	4
<i>Nej till tomma eftergifter: ut med mördaren Piñera!</i>	<i>4</i>

Offensiv

Folket ser igenom Piñeras försök att dämpa masskampen

Louise Strömbäck

Offensiv 21/11 2019

Piñeras försök att dämpa masskampen har bara eldat på ilskan ytterligare (Foto: Ibar Silva / Flickr CC).

Efter en månad av dagliga protester och flera stora strejker i Chile har regeringen med president Piñera i spetsen beslutat att skriva om landets konstitution. Men det är bara ett spel för gallerierna då regeringen inte kommer att låta folket bestämma vad som ska stå i den nya.

Den 12 november anordnade landets fackföreningar en generalstrejk där hela landet reste sig i massdemonstrationer, marscher och blockader. Facken som organiserar hamnarbetare, gruvarbetare, byggnadsarbetare, lärare, statligt anställda och flera andra har enats för att stödja och delta i folkets kamp.

Under generalstrejken deltog miljontals; uppemot 90 procent av arbetarna från den offentliga sektorn och mellan 60 till 70 procent från den privata sektorn. Det stannade landet totalt och hade som mål att ge regeringen ett ultimatum; en ny konstitution utarbetad av folket.

Protesterna möts fortfarande av ett brutalt våld från polisen. Över 200 personer har blivit blinda på ett eller båda ögonen efter att ha blivit skjutna av polisernas gummikulor (som utöver gummi också innehåller bly). Ett stort antal personer har rapporterat att de har blivit våldtagna av poliser, men även om dessa poliser identifieras leder det inte till några större påföljder.

Chiles nuvarande konstitution, grundlag, skrevs år 1980 när landet fortfarande var en fascistisk diktatur under Augusto Pinochet. När landet demokratiserades 1989-1990 behölls den gamla konstitutionen, och under åren har ett antal reformer införts i den för att avlägsna de mest antidemokratiska delarna.

En ny konstitution har blivit ett allt viktigare krav under protesterna, och det är även huvudkravet som de enade fackföreningarna lägger fram i kombination med högre löner och pensioner. Minimilönen ligger idag på 3 700 kronor i månaden.

Presidenten gick i början av november ut med ett lagförslag som garanterar en minimiinkomst på 4 300 kronor i månaden, men då skulle regeringen betala mellanskillnaden, så det innebär inte en egentlig löneökning. Det innebär istället att företagen kan fortsätta att betala ut låga löner.

Regeringen har gått ut med att man kan tänka sig att skriva om konstitutionen, men deras förslag innebär att det är kongressen som skriver den nya konstitutionen. Kongressen består främst av höger- och extremhögerpolitiker, varav flera som satt i Pinochets ”regering” under diktaturen och därmed var med och skrev den nuvarande konstitutionen. Deras ändringar skulle vara minimala och det mest grundläggande skulle inte förändras.

Detta är ett försök att lugna massorna, men folket har sett igenom detta och kräver istället att en konstitutionell församling bestående av vanliga medborgare ska skriva den nya konstitutionen. Dessutom är processen som föreslås av regeringen mycket utdragen och det skulle kunna ta årtal innan den nya konstitutionen är färdig.

För Piñera och hans högeranhängare är den gamla konstitutionen gynnsam då den gynnar de rika. Därför kommer de aldrig att frivilligt låta den skrivas om. De stora ekonomiska skillnaderna i Chile är ett resultat av den konstitutionen och den nyliberala politiken som den innebär.

Folket i Chile har tydligt sagt nej till Piñeras förslag, genom att tiotusentals fortsätter gå ut på gator och torg varje dag. De kräver att folket själva ska få möjlighet att skriva den nya konstitutionen från grunden för att säkra sina rättigheter.

Proletären

”Repressionen hela tiden allt råare”

Marcus Jönsson

Proletären 26/11 2019

Efter mer än en månad av stora protester i Chile är varken regeringen eller demonstranterna beredda att ge sig. ”Repressionen blir hela tiden allt hårdare och råare”, säger Erika Cavieres i Santiago.

Det var den 18 oktober som studenter inledde en protest mot höjda biljettpriser i tunnelbanan i Chiles huvudstad Santiago. Snabbt spred sig protesterna över landet och kom att rikta sig mot hela det nyliberala system som råder i Chile alltsedan Augusto Pinochets diktatur på 1970- och 80-talet.

President Sebastian Piñera har, i Pinochets anda, mött demonstranterna med utgångsförbud och brutalt polisvåld. Ett 20-tal har dödats, fler än 2.800 har skadats och över 200 personer har fått allvarliga ögonskador, de allra flesta av dem har fått ögon sönderskjutna av karabinjärernas blyfyllda så kallade gummikulor.

Förra veckan släppte Amnesty International en rapport som säger att regeringen bär ansvaret för de systematiska kränkningarna av mänskliga rättigheter och att säkerhetsstyrkornas avsikt är tydlig: att skada demonstranter för att avskräcka från protester.

Erika Cavieres i Santiago ser att taktiken till delar fungerat, åtminstone på kort sikt.

– Antalet som är ute på gatan varje dag har minskat något. Men det beror inte på ointresse utan på rädsla. Hela tiden är repressionen hårdare och råare. Tidigare lät de oss först demonstrera, för att vid åtta-nyotiden börja skingra folk, men nu är polisen hela tiden runt torget, skjuter tårgas och slår folk. Och när solen gått ner är repressionen ännu värre.

Torget är Plaza Italia i Santiago, epicentrum för demonstrationerna. Erika Cavieres är på väg dit när hon pratar med *Proletären*.

– Jag går inte varje dag men ofta. Regeringen är döv för kraven från protesterna och vägrar att acceptera Amnestys rapport. De tänker inte ge med sig. Men det gör inte vi heller.

Ändå har politikerna tvingats förhålla sig till de enorma demonstrationerna. Ledamöterna i parlamentet har enhälligt röstat för att halvera sina höga löner. För att försöka blidka kravet på en konstituerande församling har Piñera också tagit initiativ till att kongressen ska göra en översyn av konstitutionen.

– Men det är ett rakt igenom falskt förslag. Vi vill ha en konstituerande församling som representerar hela folket, säger Erika Cavieres.

Erika Cavieres arbetar som pensionsrådgivare och känner det privatiserade pensionssystemet väl. Ett av huvudkraven i protesterna är på människovärdiga pensioner, ett annat på sjukvård åt alla.

– Pensionssystemet ger pensioner som det är omöjligt att överleva på. Och den privatiserade sjukvården är en rent kriminell affär.

I samband med protesterna har det förekommit plundring av affärer och köpcentrum, åtminstone i några fall direkt uppmuntrade av polisen som velat koppla samman demonstranterna med vandalism.

– De värsta följderna är det de mest utsatta delarna av befolkningen som får utstå, lågavlönade arbetare som bor i dåliga bostäder i områden invaderade av knarkhandlare och andra kriminella. Nästan allt är förstört i deras områden.

Vilka är det som förstör?

– Kriminella, men också en del demonstranter attackerar vad de ser som representativt för ett system som trampat på dem i årtal, som McDonalds eller Starbucks.

Erika Cavieres påpekar att den stora majoriteten av demonstranterna är fredliga, och att medias försök att svartmåla protesterna inte lyckats.

– Regeringen använder förstörelsen för att legitimera repressionen, och så uppfattar de allra flesta det också. Det är som att fjällen har fallit från våra ögon. Hade det hänt för några månader sedan hade folket fördömt förstörelsen men inte nu längre.

Samtidigt tror Erika Cavieres att de ekonomiska förluster som företagen gör kan komma att tvinga bort Piñera från presidentposten, ett annat av demonstranternas huvudkrav. Press från andra hållet kommer från ett 150-tal fackföreningar som utlyst strejk måndag och tisdag den här veckan.

– Strejk är den enda kraftåtgärden vi har för att sätta maximalt tryck. En generalstrejk på obestämd tid skulle också vara ett bra sätt för folket att återfå tilltron till fackföreningarna.

Erika Cavieres, som en gång var aktiv i kommunistpartiet, är besviken på hela den etablerade politiken. Protesterna i Chile, som förra veckan spred sig till Colombia, har också hela tiden varit spontana, utan några tydliga ledare eller partier som går i spetsen.

– Fram till för två veckor sedan tror jag det var bra, men nu behöver vi folk som kan fokusera och representera rörelsen. Man kan inte lämna politiken utanför, men det måste vara

medvetna människor som arbetar för folkmajoriteten, inte för att berika sig själva.

Revolution

Nej till tomma eftergifter: ut med mördaren Piñera!

Jorge Martin

Revolution 25/11 2019

Mer än en miljon människor demonstrerade i Santiago de Chile fredagen den 25 oktober, i det som kom att kallas #LaMarchaMásGrandedeChile – den största marschen i Chile. Den 12 november genomfördes en massiv generalstrejk. När Piñera nu manövrerar med hjälp av oppositionspartierna för att sätta stopp för rörelsen, måste massorna bestämt säga nej till alla falska eftergifter och ut med mördaren Piñera!

Varken den brutala repressionen, tortyren, utgångsförbudet eller de innehållslösa eftergifterna har lyckats stoppa rörelsen, som började som en gymnasieprotest mot höjningen av biljettpriserna i Santiagos tunnelbanesystem och sedan blev en nationell rörelse mot hela regimen – mot 30 år av nedskärningar, ökande ojämlikhet, privatiseringar, attacker mot arbetarklassen, avregleringar med mera.

Rörelsen hade redan innan den stora demonstrationen spontant uppmanat till en generalstrejk vilket tvingade fackföreningarnas officiella ledarskap att utlysa en tvådagars generalstrejk den 22 och 23 oktober. Och den 12 november genomfördes en generalstrejk där hundratusentals, kanske miljoner demonstrerade runtom i landet: 300 000 i Santiago, 40 000 i Valparaíso och 100 000 i Concepción. Strejken var total inom hälsovården, utbildningssektorn, offentlig sektor, hamnarna och delar av gruvindustrin.

Men i verkligheten har det traditionella ledarskapet för arbetarklassen blivit fullständigt överväldigade av rörelsen och är i stånd varken att leda eller att kanalisera den. Organisationer som massorna själva bildat har vuxit fram underifrån: ”cabildos abiertos” (öppna råd) samt regionala församlingar, som på vissa platser, till exempel i Valparaíso (där det finns en stridbar tradition) har börjat samarbeta. Detta är vägen framåt.

Bort med Piñera!

”Ya cayó, ya cayó” (han har fallit, han har fallit), så lät ropen mot Piñera under demonstrationen den 25 oktober i Santiago. Och det är fortfarande möjligt att det blir så. De repressiva styrkorna har blivit överväldigade av ett folk som inte låter sig skrämmas. Det har förekommit fall av olydnad bland soldaterna (åtminstone ett rapporterat i Antofagasta). Regimen har få möjligheter kvar och har behövt vidta snabba åtgärder för att förhindra att upproret utvecklas till en fullskalig revolution.

Efter den stora demonstrationen svarade president Piñera snabbt med att häva undantagstillståndet och utgångsförbudet, och därtill en kabinettombildning. I själva verket var detta bara kosmetiska åtgärder i ett försök att vända folkopinionen, för att ge en bild av en regering ”som lyssnar” och av en ”återgång till normalitet”. Detta misslyckades. Bara några dagar senare, på söndagen och måndagen var det nya spontana massdemonstrationer under slagorden #EstoNoHaTerminado (detta är inte över) över hela landet, och repressionen fortsatte. Massornas marscherade nu till byggnader som representerar makt: i Valparaíso marscherade tiotusentals mot kongressen (som fick utrymmas) och i Santiago försökte massorna ta sig till Monedapalatset, och stoppades endast av repressionen.

Samtidigt vet varken de fackliga ledarna eller den parlamentariska vänstern vad de ska göra. I praktiken agerar de för att förhindra en revolutionär omvälvning. Kommunistpartiet verkar fokusera på att få till stånd en politisk rättegångsprocess (ett riksriättsåtal) mot Piñera och Chadwick: det vill säga, en konstitutionell manöver som har väldigt liten chans att faktiskt lyckas. Det är rörelsen på gatorna som har den verkliga styrkan att kunna störta regeringen.

Ledarna för Unidad Social (en bred koalition mellan fackföreningar och kampanjer mot nedskärningar) kallade till en generalstrejk onsdagen den 30 oktober, i ett dygn, det vill säga ett steg bakåt från den föregående veckans 48-timmarsstrejk, i ett läge där rörelsen håller på att utvecklas till en fullständig paralysering av samhället på obestämd tid genom dess dagliga marscher.

Samtliga ledare ”fördömer våldet”, och faller därmed i den borgerliga fällan att skilja på ”våldsverkarna” och de ”fredliga demonstranterna”. I själva verket bevittnar vi en enda rörelse som har fått en upprorisk karaktär. Självklart är revolutionära marxister inte för godtycklig förstörelse av egendom som strategi. Men inte på något vis kan vi ställa oss på samma sida som den borgerliga regeringen som kräver ett fördömande av våldet, samtidigt som den själv utövar den mest brutala repressionen mot rörelsen. Det effektivaste sättet att undvika våld (statsmaktens i första hand) är att ge rörelsen en organiserad och demokratisk karaktär, inklusive genom att organisera arbetarnas självförsvar. Några steg i denna riktning har redan tagits, såsom bildandet av en nödläges- och försvarskommitté på initiativ av arbetare inom utbildningssektorn i Antofagasta.

Piñeras manöver

Den 15 november tillkännagav regeringen att de ihop med alla oppositionspartier (förutom kommunistpartiet) nått en överenskommelse. Den innehöll bland annat en folkomröstning i april 2020 om huruvida man ska anta en ny konstitution och vilken institution som ska skriva förslaget: en församling bestående av nuvarande parlamentariker och några som valts särskilt för det syftet, eller en helt ny konstituerande församling. Om förslaget om en ny konstituerande församling vinner, kommer den att väljas i oktober 2020. Max ett år efter det ska en folkomröstning hållas om det nya förslaget till konstitution.

Denna konstituerande församling kommer enligt överenskommelsen inte kunna bestämma över några andra statliga organ. Valen till den kommer ske på samma sätt som vanliga val – vilket ger de existerande partierna fördel. Besluten måste tas med två tredjedelars majoritet, så det räcker att högern lyckas få med sig en tredjedel av rösterna för att de ska kunna lägga ett veto mot alla beslut. Den nuvarande kongressen måste dessutom anta den nya konstitutionen. Detta är helt klart en manöver från Piñeras sida, för att rädda sig själv och för att sätta stopp för rörelsen. Den första punkten i överenskommelsen säger till och med detta rätt ut:

”Alla de partier som skriver under denna överenskommelse garanterar att de åtar sig att återställa lugnet och *ordningen* i Chile och den *totala respekten* för mänskliga rättigheter och den *nuvarande* demokratiska institutionalismen.” (förf. kursivering)

Rörelsen vet vad den inte vill ha. Den vill inte ha Piñera – och därmed basta. Men den har inte en klar bild över vad den vill ha, och den saknar ett ledarskap med auktoritet att leda den framåt. Förr eller senare kommer massorna att tröttna på att ständigt befinna sig på gatorna.

Unidad Socials organisationer talar om att den konstituerande församlingen ska kunna ”förändra den ekonomiska modellen”. Det är sant att Chile har en konstitution med många odemokratiska inslag som kokades ihop tillsammans med Pinochet. Men det innebär inte att en förändring i konstitutionen i sig självt garanterar någon faktisk förändring. En konstitution kan innehålla väldigt fina ord om rätten till sjukvård, utbildning, bostäder med mera. Men kapitalismens kris gör denna politik svår att genomföra i praktiken.

Det som krävs är inte att ”förändra modellen”, utan att avskaffa kapitalismen. ”Modellen” är i sig ett resultat av det kapitalistiska systemet. Vad som krävs är ett program innefattande åternationaliseringen av pensionssystemet, kopparn, vattnet och sjukvården. Man måste nationalisera storföretagen och monopolerna så att hela landets rikedomar, som skapats av arbetarklassen, kan planeras demokratiskt för att möta majoritetens behov (sjukvård, utbildning, transport, bostäder) och inte för den lilla minoritetens privilegier. Detta uppnås inte genom en konstituerande församling, som när det kommer till kritan bara är ytterligare ett

borgerligt parlament. För massornas representerar en konstituerande församling idén om en djupgående och fundamental förändring. I reformisternas och borgarklassens kalkyler, representerar den ett försök att styra rörelsen in i de säkra borgerliga parlamentariska kanalerna.

Det arbetande folket på gatorna har redan börjat skapa sina egna maktorganisationer. Det är nödvändigt att samordna de öppna råden med de regionala församlingarna, genom valda delegater, till en enda stor, nationell församling för det arbetande folket, som skulle kunna lyfta frågan om ett maktövertagande, både politiskt och ekonomiskt, för att lösa massornas akuta behov som ligger bakom detta enorma revolutionära utbrott.

Denna artikel skrevs den 29 oktober, men har uppdaterats för att inkludera de senaste händelserna.

Original: [Neither repression nor empty concessions have stopped the Chilean uprising](#)
Översättning: Jonathan Söderberg